

El sector de la comunicació local a Catalunya, indicis de crisi després d'un període d'expansió

A l'*Informe de Comunicació a Catalunya 2007-2008* es descriuen les polítiques i l'estructura de la comunicació local a Catalunya, i se'n subratllen aspectes com l'estancament de la premsa, la vitalitat d'Internet, la possible aparició de ràdios de proximitat privades i la complexa transició digital que viu la televisió. En aquesta edició, per primera vegada, s'incorporen les dades del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura impulsat per la Fundació Audiències de la Comunicació i la Cultura (FUNDACC), gràcies a un conveni marc entre aquesta fundació i l'InCom-UAB.

L'informe rep el suport de la Generalitat de Catalunya i el patrocini de Gas Natural

El sector de la comunicació local a Catalunya s'ha vist influït, durant els anys 2007 i 2008, per un context marcat per la crisi econòmica global, després d'un període d'expansió, tal com recull l'*Informe de la comunicació a Catalunya 2007-2008*, de l'Institut de la Comunicació de la

Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB).

Aquesta obra, que rep el suport de la Generalitat de Catalunya i el patrocini de Gas Natural, inaugura la nova col·lecció editorial *Lexikon Informes*, especialitzada en comunicació, impulsada per la Direcció General de

Difusió Corporativa de la Generalitat de Catalunya, i suposa la cinquena edició d'aquesta publicació acadèmica biennal.

El capítol específic dedicat a *La comunicació local* ha estat elaborat pels investigadors Josep Àngel Guimerà i Orts, Montse Bonet, David Domingo, J. Vicenç Rabadán i Federica Alborch, en el marc de l'Observatori de la Comunicació Local de l'InCom-UAB. El capítol descriu i analitza el sector local a partir de les polítiques de comunicació i els mitjans de comunicació locals, les tendències específiques a la premsa, la ràdio, la televisió i Internet i la situació de la llengua catalana als diversos mitjans locals.

Els autors reflexionen sobre com *"els anys considerats en aquest informe poden esdevenir clau en la (re)configuració a curt termini del sistema comunicatiu local. Primer, perquè s'estan fixant les regles legals que han de regir el sistema audiovisual. Després, perquè estan naixent nous grups empresarials cridats a tenir un paper rellevant en aquest nou escenari"*.

L'estat de la premsa

En relació al sector de la premsa, es percep com *"l'estancament de les difusions i les distribucions, i les dificultats d'expansió territorial palesades els últims anys potencien l'aposta per la diversificació de suports co-*

Informe de la comunicació a Catalunya 2007-2008

Miquel de Moragas i Spà
Isabel Fernández Alonso
Núria Almiron
José Joaquín Blasco Gil
Joan Corbella Cordoní
Marta Civil i Serra
Oriol Gibert i Fortuny
(editors)

Federica Alborch	Núria García
Núria Almiron	Josep Lluís Gómez Mompert
Laura Bergés	Josep Gifreu
José Joaquín Blasco Gil	Josep Àngel Guimerà i Orts
Montse Bonet	Amparo Huertas Bailén
Joan Botella	Gemma Larrègola
David Vidal Castell	Carles Llorens
Marta Civil i Serra	Bernat López
Joan M. Corbella Cordoní	Isidor Mari
Xavier Cubeles	Josep Maria Martí Martí
Matilde Delgado	Miquel de Moragas i Spà
Mercè Díez	Emili Prado
David Domingo	J. Vicenç Rabadán
Eva Domínguez	Núria Reguero i Jiménez
Francesc Escribano	Esteve Rimbau
Isabel Fernández Alonso	Marta Sabater
Ramon G. Sedó	

Un projecte de:

Amb el suport de:

Amb el patrocini de:

Des de l'edició anterior, l'Informe també es publica en línia/ InCom-UAB

municatiu, amb la combinació de publicacions de pagament i gratuïtes o la inversió en ràdios i, sobretot, en la TDT de proximitat”.

L'estat de la ràdio

En l'àmbit de la ràdio, durant el període analitzat, destaca l'adjudicació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), el mes de novembre de 2008, de 18 freqüències d'FM a empreses privades locals. Aquesta adjudicació es podria considerar, en principi, un cert impuls de la ràdio comercial de proximitat catalana, fins ara molt minoritària.

L'estat de la televisió local

Paral·lelament, el procés de digitalització de la televisió local està estancat, sobretot en relació als operadors públics, i el Govern ha sol·licitat a 25 gestors de televisions analògiques que no disposen de títol habilitant, és a dir, de permís per difondre en digital, que deixin d'emetre. El període 2007-2008 també es caracteritza per una redefinició del model associatiu i d'intercanvi de continguts en l'àmbit de la televisió local, i un creixement notable de la difusió de continguts audiovisuals de proximitat (normalment en format de programa de televisió) via web, un fenomen complex i per ara en vies de configuració.

En l'àmbit local cal destacar també el reforçament de la tendència a la creació de grups multimèdia catalans, que s'havia desencadenat amb les adjudicacions de TDT local de 2006 i es confirma amb les d'FM de 2008.

L'Informe de la Comunicació a Catalunya 2007-2008 ha comptat amb la participació de 24 autors i editors, de diverses universitats i institucions del sector

S'han creat diverses iniciatives de mitjans digitals locals per Internet, tot i que en aquest àmbit cal afrontar reptes importants, entre els quals destaquen les estratègies empresarials de producció de continguts.

En relació a la llengua catalana als mitjans locals, els autors afirmen que *“el català ha estat històricament un dels trets distintius de la comunicació local, i les dades recollides apunten que continua essent així en el bienni 2007-2008”*, tot i que detecten situacions ambivalents del seu ús en el cas específic de la televisió local i, sobretot, un augment del català als mitjans locals a Internet.

L'Informe de la comunicació a Catalunya 2007-2008 de l'InCom-UAB ha comptat amb la participació de 34 autors i editors, de diverses universitats i institucions del sector, i un equip editor format per Miquel de Moragas i Spà, Isabel Fernández Alonso, Núria Almiron, José Joaquín Blasco Gil, Joan M. Corbella i Cordoní, Marta Civil i Serra, i Oriol Gibert i Fortuny.

Una de les principals novetats que aporta l'obra és haver pogut comptar, per primera vegada, amb la col·laboració del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura, que ofereix, des de 2007, dades estadístiques sobre audiències i consums culturals a Catalunya, amb precisió comarcal que, lògicament, afavoreix, de manera especial, l'estudi de la comunicació local.

Des de l'edició anterior, l'Informe, a més d'editar-se en paper, també es publica en línia, amb accés obert i gratuït a través del Portal de la Comunicació InCom-UAB: <http://www.portalcomunicacio.com/infome>

Marta Civil i Serra

Coeditora i coautora

Informe de la comunicació a Catalunya
2007-2008 (InCom-UAB)